

ÅRSRAPPORT | 20 Trygg Trafikk Nordland | 19

TRYGG TRAFIKK

Regionleder: Kari Vassbotn
 Fylkeshuset
 8048 Bodø
 Besøksadresse:
 Moloveien 16, Bodø

Telefon: 450 24 405
 E-post: kari.vassbotn@tryggtrafikk.no

Medarbeidere:
 Tore Jeremiassen

TRYGG TRAFIKK I NORDLAND

Trygg Trafikks arbeid i Nordland bygger på Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019, i tillegg til *Handlingsplan for trafikksikkerhet i Nordland*.

Fylkessekretariatet i Nordland ble opprettet i 1989. Regionlederen har kontor plass i Bodø og leder Trygg

Trafikks arbeid i fylket. Regionlederen er lønnet av Trygg Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reise-utgifter dekkes av Nordland fylkeskommune. Trygg Trafikk og Nordland fylkeskommune skrev i 2019 under en ny samarbeidsavtale.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (NFTU)
- Nordland fylkeskommune, folkehelse
- Folkehelsealliansen Nordland
- Statens vegvesen
- Helgeland, Salten og Midtre Hålogaland politidistrikt og Utrykningspolitiet
- Sør-Hålogaland bispedømme
- Kommunene i Nordland
- Nord universitet
- Røde Kors, Nordland
- Mind-senteret, Bodø
- Grunnskolene i Nordland
- De videregående skolene i Nordland
- Læringseskolen
- NESO (Nordnorske entreprenørers serviceorganisasjon)
- Private barnehagers landsforbund (PBL)
- Fylkesmannen i Nordland
- Friomsorgen i Salten
- Helsestasjonene
- Media
- Pensjonistforbundet Nordland
- Forsvaret
- Frivillige organisasjoner
- Ulike lag og foreninger

MEDLEMMER

- Bodø kommune
- Dønna kommune
- Evenes kommune
- Fauske kommune
- Gildeskål kommune
- Meløy kommune
- Narvik kommune
- Nesna kommune

- Rana kommune
- Saltdal kommune
- Sortland kommune
- Sørfold kommune
- Vefsn kommune
- Vega kommune
- Vevelstad kommune
- Vågan kommune
- Nordnorske entreprenørers serviceorganisasjon
- Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg

TRAFIKKSİKRE KOMMUNER I NORDLAND

- Andøy
- Bindal
- Bodø
- Bø i Vesterålen
- Dønna
- Evenes
- Gildeskål
- Hadsel
- Hemnes
- Lødingen
- Meløy
- Nesna
- Saltdal
- Sortland
- Sømna
- Vefsn
- Øksnes

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

INNHOOLD

Dette er Trygg Trafikk.....	3
Omkomne i veitrafikken	4
Trygge og sikre barn.....	6
Trafikksikker ungdomstid	7
Sikkerhet for fotgjengere og syklistene	8
Systematisk trafikksikkerhetsarbeid	9
Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd	10
Framtidige behov og muligheter	10
Økonomi og finansiering	11

ÅRSRAPPORT NORDLAND 2019

REDAKTØR: Kari Vassbotn
 KORREKTUR: Nye Tillen
 DESIGN: October Design AS

www.tryggtrafikk.no/nordland

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafiksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafiksikkerhet.

Vi sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafiksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafiksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafiksikkerheten i mange år framover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt
Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafiksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafiksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon
Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafiksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafiksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering
På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd

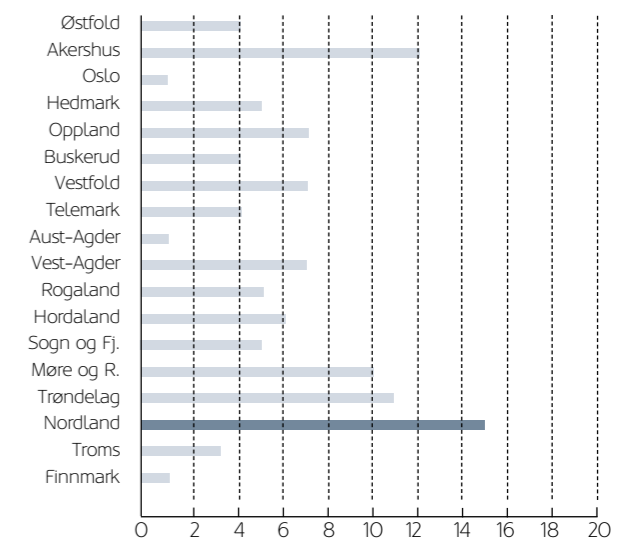

Politistudentene var med å holde kors som representerte de omkomne i trafikken i Nordland.

15 omkom i trafikken i Nordland i 2019

Vi mistet 15 mennesker i Nordland i 2019, noe som er det høyeste antall trafikkdrepte siden 2010. Statistikken for hardt skadde er ikke klar ennå, men det ser ut til å bli om lag 35 hardt skadde i Nordland. Det var flest omkomne i utforkjøringsulykker (sju personer), fem omkom i møteulykker, tre omkom i eneulykker på sykkel, og én omkom i annen ulykke. Fem av de omkomne var under 25 år, fire var mellom 35 og 55 og seks var over 60 år.

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2019

1. Trygge og sikre barn

Overordnet mål: Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

I 2019 omkom ingen barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

I Nordland arrangerte Trygg Trafikk med støtte fra Samferdselsdepartementet kurset Trafikkopplæring på sykkel. Dette er et kurs for lærere, og det ble holdt totalt tre ganger i 2019. Om lag 15 skoler var representert på kursene.

Det ble avholdt kurs om sikring av barn i bil på introduksjonsprogrammet for flyktninger i Bodø. Trygg Trafikk har også sendt ut opplegg til kurs i sikring av barn i bil til alle voksenopplæringene i fylket. I tillegg har vi sendt ut informasjon om materiell på flere språk.

Flere barnehager har dessuten fått tilsendt materiell til bruk på foreldremøter.

Trygg Trafikk Nordland jobber for at barn skal ferdes trygt i trafikken.

2. Trafikksikker ungdomstid

Overordnet mål: Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene. I juni hadde Trygg Trafikk Nordland trafikkdag med alle i VG1 og VG2 ved Vestlofoten videregående skole. Temaet var å ta smarte og trygge valg.

I Nordland valgte to videregående skoler å delta i #ErDuSikker?-konkurransen. Det var Bodø videregående og Aust-Lofoten videregående som deltok. Bodø videregående skole gjorde det best av de to.

Trygg Trafikk deltar i friomsorgens trafikkprogram, som er rettet mot yngre personer som er dømt for ulike

trafikkforseelser. I april 2019 ble dette samarbeidet for første gang utvidet til også å gjelde yngre ungdom (14–20 år). Dette er ungdom som er i risikosonen for ulykker, og som vi anser som en viktig gruppe å samarbeide med.

Ungdommen ved Vestlofoten videregående skole på trafikkdag.

Medlemmer av Bodø ungdomsråd delte ut reflekser utenfor skolene på refleksdagen.

3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister

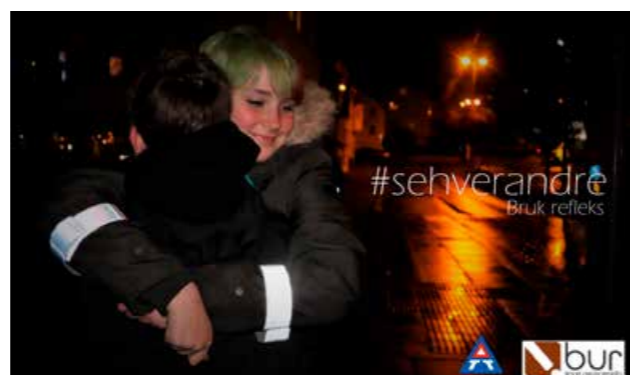
Overordnet mål: *Det skal bli tryggere å sykle og gå.*

Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelme, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørster. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Trygg Trafikk samarbeider med trafiksikkerhetsutvalget i fylket om refleksdagen i Nordland. I år ble den markert sammen med Bodø ungdomsråd. Rådet hadde selv tatt initiativ til å ha en egen refleksaksjon på refleksdagen. De lagde en egen kampanje – #SeHverandre – og stilte opp på alle ungdomsskolene og videregående skolene i kommunen og delte ut reflekser.

Vi oppfordret også kommunene til å markere refleksdagen, og vi sendte ut enkle forslag til hvordan dette kunne gjennomføres. Flere skoler, barnehager og kommuner lagde egne arrangementer.

Vi har også gjennom våre tre sykkelkurs denne våren satt søkelys på hjelmbruk.

Bodø ungdomsråd lagde kampanjen #SeHverandre i samarbeid med Trygg Trafikk i forbindelse med refleksdagen.

I november var det samling for trafiksikre kommuner i Nordland.

4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid

Overordnet mål: *Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafiksikkerhet.*

Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafiksikkerhet, blant annet som veieier, skoleeier og arbeidsgiver. Trafiksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafiksikker kommuner og Trafiksikker fylkeskommuner er godkjenningssystemer utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafiksikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafiksikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

I Nordland fikk vi tre nye trafiksikre kommuner i 2019. Vi er dermed oppe 17 trafiksikre kommuner. De nye kommunene er: Bindal, Bø i Vesterålen og Dønna. I november arrangerte Trygg Trafikk og fylkestrafiksikkerhetsutvalget samling for kontaktpersonene i de trafiksikre kommunene i Nordland. Elleve kommuner var representert på lunsj-

til-lunsj-samlingen. Vi har fortsatt med vårt forum på Facebook for alle trafiksikre kommuner i Nordland, for deling av gode tiltak som skjer rundt om i fylket.

Vi har holdt HMS-kurs for to kommuner, og vi har kurset verneombudene i en kommune om trafiksikkerhet på arbeidsplassen.

5. Bedre trafikk sikkerhet og trafikk sikker atferd

Overordnet mål: Trafikksikkerheten i samfunnet bedres.

Antall alvorlige trafikkulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

Trygg Trafikk Nordland er konsultativt medlem av Nordland fylkes trafikk sikkerhetsutvalg. Vi er også medlem av Folkehelsealliansen, som vi anser for å være en viktig arena for forebyggende arbeid.

Den årlige minnemarkeringen «Trafikkofrenes dag» har funnet sted i Nordland siden 2003. Tradisjonelt har den blitt markert en lørdag i januar med utrykningskjøretøy og kors. I 2018 endret vi markeringen i samarbeid med alle involverte deltagere, som NFTU, Kirken, politiet, brannvesenet, Røde Kors og flere. Vi erkjente at vi ønsket at markeringen skulle nå ut til flere, og vi jobbet for å få kommunene med på laget. I tillegg lagde vi delbare filmer og bilder med oppfordring om å tenne et lys for trafikkofrene. Denne formen for markering ble så vellykket at vi valgte å videreføre den i 2019.

Alle trafikkofre er inkludert i markeringen – kors for de omkomne, lykter for de hardt skadde og lave fakler for de lettere skadde. Mange kommuner valgte å lage egne markeringer, alt fra arrangement på vei til å tenne lys på rådhuset.

Framtidige behov og muligheter

Trygg Trafikk Nordland kommer fortsatt til å jobbe for å få flere trafikk sikre kommuner i Nordland. Dette er svært ressurskrevende arbeid og forankret i *Regional transportplan*. For å nå flest mulig kommuner er det viktig å ha en person som arbeider med dette viktige arbeidet. Vår prosjekt-

medarbeider er i så henseende uvurderlig. Vi håper at denne stillingen kan videreføres etter at nåværende prosjektmedarbeider går av med pensjon.

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks regionleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold dekkes av Nordland fylkeskommune.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2018	Inntekter 2019	Kostnader 2019	Saldo 2019 Overføres til 2020
0 - (Ingen verdi)	-	-	-200	-200
2 - Trafikk sikker ungdomstid	-	-	-2 129	-2 129
15 - Kontorhjelp	-24 475	250 000	-270 810	-45 284
17 - Minnemarkering	45 060	31 008	-16 047	60 021
18 - Kurs politi, lærere	34 055	-24 428	-	9 627
19 - Refleks og synlighet	-24 428	89 542	-45 988	19 126
20 - Info barnehager	-822	821	-	-1
22 - Russ og vgs.	32 721	9 432	-30 000	12 153
24 - Trafikk sikre kommuner	1 044 357	656 600	-344 155	1 356 802
25 - Kurs videregående skole	15 000	-	-	15 000
28 - Veltepetter	114	-114	-	-0
29 - Fylkesaktiviteter	-178 570	178 570	-6 669	-6 669
31 - Skoleveisunders./aktive skolebarn	10 506	-	-	10 506
39 - Refleksdagen	-	-	-6 853	-6 853
42 - Idrettsaktiviteter	-40 000	40 000	-	-
47 - Russ og rus	-568	568	-	-
50 - Infokampanje	15 000	-15 000	-	-
52 - Idrett og trafikk	10 000	-10 000	-	-
53 - #ErDuSikker	9 627	84 387	-15 000	79 014
55 - Sikring av barn i bil	10 000	-	-	10 000
58 - Kurs barnehage og Lyset	132 649	59 179	-8 649	183 179
59 - Sykkelaktiviteter mellomtrinn	22 582	-22 582	-	0
60 - Barnehage/grunnskole	-2 699	37 582	-	34 883
64 - Ambassadørordning	25 000	-25 000	-	-
68 - Sykkelgård	-613	613	-	-
70 - Innsamlede midler	1 008	-1 008	-	-
76 - Skade- og ulykkesforebygging	20 000	-	-	20 000
83 - Trafikk sikker kommune	-	-	-46 029	-46 029
91 - Samf.dep. (Tilskudd lokale traf. sikkerhetstiltak)	200 040	-	-125 939	74 101
99 - Reise, kontor og administrasjon	188 929	176 430	-307 252	58 108
SUM	1 544 473	1 516 600	-1 225 720	1 835 353

Samarbeid, kreativitet og mot blir bare viktigere i arbeidet fram mot 2030.

Samarbeid fordi alle blir bedre når vi deler kunnskap og erfaringer på tvers av sektorene.

Kreativitet fordi vi trenger andre løsninger i framtiden enn dem vi har i dag.

Og **mot** fordi det må tøffere grep til hvis vi skal nå målene vi har satt oss.

Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk

TRYGG TRAFIKK

TRYGG TRAFIKK NORDLAND

Postboks 1403
8002 Bodø

Tlf: 450 24 405
vassbotn@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no/nordland

TRYGG TRAFIKK

Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no